

Lehdistötiedote

Luxemburg, 4. kesäkuuta 2019

Rajatyliittävän terveydenhuollon hallinnointia on parannettava EU:ssa, jotta kunnianhimoiset tavoitteet voidaan saavuttaa, toteavat tarkastajat

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että potilaille on EU:ssa yhä haasteellista hyötyä toimista, jotka perustuvat rajatyliittävää terveydenhuoltoa koskevaan EU-direktiiviin. Vain vähemmistö mahdollisista potilaista on tietoisia oikeudestaan hakeutua terveydenhuoltoon ulkomailla. Tarkastajat havaitsivat, että samanaikaisesti myös potilaiden terveystietojen sähköiseen vaihtoon jäsenvaltioiden välillä liittyy ongelmia ja viivästyksiä. On myös parannettava toimia, joilla helpotetaan harvinaisia sairauksia sairastavien potilaiden pääsyä terveydenhuollon piiriin.

Vuonna 2011 annetun rajatyliittävää terveydenhuoltoa EU:ssa koskevan EU-direktiivin tarkoituksena on varmistaa turvallinen ja laadukas rajatyliittävä terveydenhuolto EU:ssa sekä mahdollistaa korvausten maksu samoin ehdoin ulkomailla ja kotimaassa. Potilailla, jotka hakeutuvat terveydenhuoltoon toiseen EU-jäsenvaltioon (esimerkiksi suunniteltu sairaalahoito tai lääkkeiden hankinta), on näin ollen oikeus saada asiaankuuluvia tietoja hoitoa koskevista vaatimuksista, korvaussäännöistä ja parhaasta oikeudellisesta väylästä.

Tarkastajat tutkivat, onko Euroopan komissio valvonut rajatyliittävästä terveydenhuollosta EU:ssa annetun direktiivin täytäntöönpanoa ja tukenut jäsenvaltioita potilaiden oikeuksia koskevassa tiedottamisessa. Tarkastajat arvioivat rajatyliittävän terveystietojen vaihdon osalta saavutettuja tuloksia ja perehtyivät keskeisiin toimiin harvinaisten sairauksien alalla.

“EU:n kansalaiset eivät vielä hyödy riittävästi rajatyliittävää terveydenhuoltoa koskevaan direktiiviin perustuvista kunnianhimoisista toimista”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Janusz Wojciechowski. “EU:n toiminta kattaa oikeuden rajatyliittävään terveydenhuoltoon, potilaiden terveystietojen rajatyliittävän vaihdon helpottamisen sekä harvinaisia sairauksia koskevat aloitteet. Hallintoa on kuitenkin parannettava, jotta nämä kunnianhimoiset tavoitteet voidaan saavuttaa.”

Tarkastajat havaitsivat, että komissio oli valvonut hyvin direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa. Komissio myös tuki jäsenvaltioita niiden

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Sähköposti: press@eca.europa.eu

Puh. (+352) 4398 47063

Puh. (+352) 4398 45410

@EUAuditors

Matkapuhelin (+352) 691 55 30 63

Matkapuhelin (+352) 621 55 22 24

eca.europa.eu

pyrkiessä parantamaan tiedottamista rajatylittävään terveydenhuoltoon liittyvistä potilaiden oikeuksista. Joitakin puutteita oli kuitenkin yhä havaittavissa.

Komissio aliarvioi EU:n laajuisen sähköisten terveyspalveluiden infrastruktuurin käyttöönoton vaikeudet. Tarkastuksen ajankohtaan (marraskuu 2018) mennessä jäsenvaltiot olivat vasta aloittamassa potilaiden terveystietojen sähköistä vaihtoa. Rajatylittävälle potilaille koituvaa hyötyä ei näin ollen kyetty vielä osoittamaan. Komissio ei myöskään arvioinut kunnolla terveydenhuollon tietojen rajatylittävän vaihdon mahdollista hyödyntämistä tai kustannustehokkuutta.

Tarkastuksessa todettiin lisäksi, että harvinaisten sairauksien eurooppalaiset osaamisverkostot muodostavat kunnianhimoisen innovaation, jota lääkärit, terveydenhuollon tarjoajat ja potilaat tukevat laajasti. EU:ssa harvinaisia sairauksia sairastaa kaikkiaan 27–36 miljoonaa ihmistä. Tästä huolimatta verkostoilla on huomattavia vaikeuksia varmistaa taloudellinen kestävyytensä ja tehokas toiminta kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien välillä.

Tarkastajat suosittavat, että komissio

- antaa kansallisille yhteyspisteille enemmän tukea, jotta ne voivat parantaa tiedottamista potilaiden oikeuksista rajatylittävään terveydenhuoltoon
- valmistautuu paremmin terveystietojen rajatylittävään vaihtoon
- kehittää eurooppalaisten osaamisverkostojen hallinnointia ja parantaa niille suunnattavaa tukea, jotta verkostot voivat helpottaa potilaiden terveyspalvelujen saantia harvinaisten sairauksien alalla.

Toimittajille tiedoksi

Vuoden 2015 Eurobarometri-tutkimuksessa raportoitiin, että alle 20 prosenttia kansalaisista oli tietoisia rajatylittävää terveydenhuoltoa koskevista oikeuksistaan.

Potilailla on käytettävissään kaksi oikeudellista väylää rajatylittävään terveydenhuoltoon: EU-direktiivi ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettu EU-asetus. Direktiivin perusteella luotuja järjestelmiä hyödyntää hoitojen saamiseen ulkomailla vuosittain noin 200 000 potilasta eli alle 0,05 prosenttia EU:n kansalaisista. Potilaiden liikkuvuus on ollut suurinta naapurijäsenvaltioiden välillä: Ranska raportoi hiljattain huomattavasti muita maita suuremmasta lähtevien potilaiden määrästä, ja suurin osa saapuvista rajatylittävistä potilaista hoidettiin Espanjassa, Portugalissa, Belgiassa ja Saksassa (ks. [cross-border healthcare 2016](#)).

EU:n rahoitus rajatylittävälle terveydenhuollolle tulee ensisijaisesti EU:n terveysohjelmista, joista maksetaan vuosittain keskimäärin 64 miljoonan euroa terveysalan hankkeisiin. Direktiivin mukaisen ulkomailla annettavan terveydenhuollon menojen osuuden arvioidaan olevan vuosittain 0,004 prosenttia EU:n terveydenhuollon kokonaismäärärahoista.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin osoittaa erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus nro 7/2019 ”Rajatylittävään terveydenhuoltoon liittyvät EU:n toimet: tavoitteet ovat erittäin kunnianhimoisia, mutta hallintoa

on parannettava” on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.